

Лариса Денисенко — українська письменниця литовсько-грецького походження. За фахом юрист. Працювала як автор і сценарист різноманітних телевізійних проєктів, пише колонки, оповідання й есе як для глянцевого журналу, так і для бізнес-тижневиків.

Літературну кар'єру розпочала перемогою в конкурсі «Коронація слова» (Гран-прі конкурсу—2002, «Забавки з плоті та крові»). 2006 року Денисенко присудили премію «Літературний Олімп». Двічі її романи визнавали «Кращою українською книгою» за версією журналу «Кореспондент». Книга «Відлуння: від загиблого діда до померлого» потрапила до «довгого списку» премії «Книга року» ВВС-2012.

«Нова стара баба» — це захоплива повість про життя доброї, душевної жінки Варвари та її вірної подруги, «шебутної» Зойки. Читача потішить читання цього чудового твору, просякненого не лише гумором і легкою іронією, а й життєвою мудрістю, ненав'язливими, нестандартними філософськими роздумами й висновками, колоритною, часто-густо «хуліганською» мовою персонажів.

«Забавки з плоті та крові» — це повість-карнавал, з кумедним перевдяганням та химерною «зміною статі», карнавал, який мимоволі дарує добру посмішку. Дивакуватий чолові'яга Ерік (чи Еріка, бо він вбраний у жіночу сукню) і сліпа дівчина Міра — навіть із такої чудасійної формули письменниця обов'язково виведе хепі-енд.

www.trade.bookclub.ua
www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-6304-1

9 789661 463041

від володарки Гран-прі конкурсу
«КОРОНАЦІЯ СЛОВА»

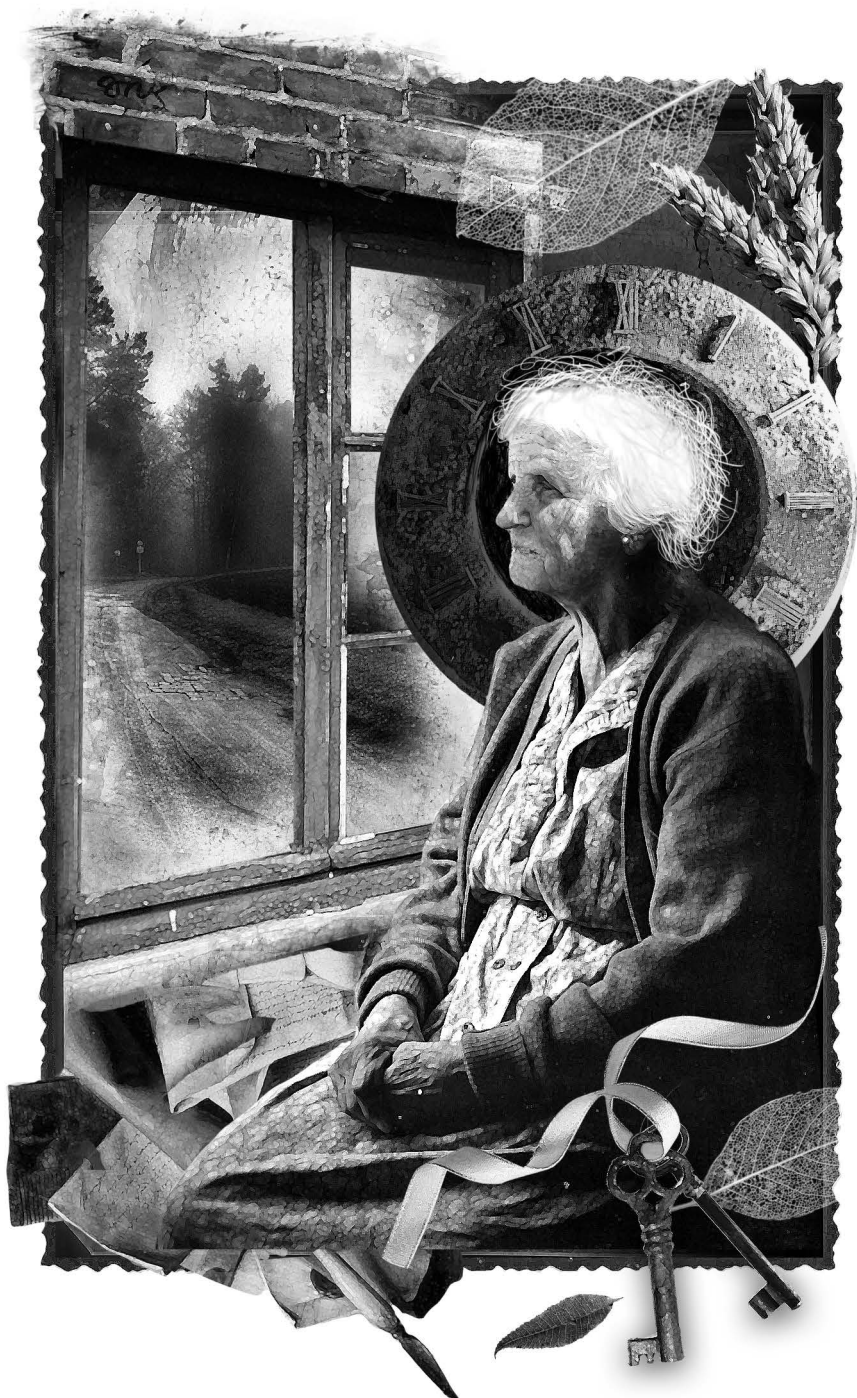
Лариса Денисенко
НОВА СТАРА баба

НОВА СТАРА баба

Лариса Денисенко

від володарки Гран-прі конкурсу
«КОРОНАЦІЯ СЛОВА»

Лариса Денисенко

НОВА СТАРА баба

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
ДЗЗ

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

В оформленні обкладинки
використано ілюстрацію *Юлії Пилипчатіної*

Колажі *Віталії Котляр*

ISBN 978-966-14-6304-1

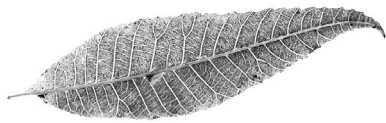
- © Денисенко Л. В., 2013
- © DepositPhotos.com / Francesca Rizzo, колажі, 2013
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2013
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2013

Нова стара баба

Так склалося, що на похоронах я не була. Ні на своїх, ні на чужих, «своїх» мається на увазі, якщо ховаєш рідних. Бо моїх рідних ховала не я. Батько загинув, коли я ще маленькою була, навіть фотокарток по собі не залишив. Кажуть, що у мене — його очі, я у дитинстві роздивлялася свої оченята в люстро та й віталася з ним: «Привіт, тату». І сама собі підморгувала — відповідала. Думаю, очі кращі, ніж фотокартки.

Мама моя загинула пізніше, під час окупації міста нацистами, я уже підлітком була. Її розстріляли, бо ввіймали з політичними листівками. Знаю, що некоректно про таке навіть думати, але нині набагато гірші за змістом листівки мені підкидають до поштової скрині, нав'язують у метро, пропонують у наметах. Ніхто за них нікого не стріляє, навпаки — на цьому можна заробити. Зойка, наприклад, заробила собі на новий електрочайник, розрахувалася з консьєржем на рік уперед, заплатила за зуби двірника Тарасовича і ще щось поклала в подушку — Зойчин персональний банк.

Чоловіка мого поховала вітчизняна пенітенціарна система, як каже Зойка: «Не реви. Хоть тут сэкономила. Тратиться не довелось даже на гвозди от гроба, и за это большое спасибо коммунистической партии и нашему героическому трудовому народу».

Я роздивлялася невеличку групу близьких людей, що прощалися з моєю колишньою свахою (завжди у цьому плутаюся, не знаю, ким мені доводиться колишня свекруха моєї доньки).

Узагалі на цей похорон мене ніхто не запрошував, запрошували Наталю, але вона не змогла (можливо, й так) і не схотіла (100 відсотків) на цей похорон приїздити. Тому пішли я та Славик, мій онук. Хоча він якраз був і онуком померлої, хіба що ні вона, ні він про це ніколи не згадували, думаю, вони якби зустрілися, ні за що не впізнали б одне одного.

Наталя виписала нам одну рознарядку на двох. Мабуть, хотіла таки переконатися, що старенька не тільки померла — її глибоко зарили. Ще вона просила переписати номер ділянки та могили. Навіщо то було її практичній душі, я не відаю (хоча підозру маю), але доньчину настанову виконала.

Наш Славик вдався на зріст, тому серед інших чоловіків ніс труну своєї бабусі, котра була для нього незнайомкою, і це сприймалося мною як абсурд. Ніхто не представляв його онуком, я розумію, чому саме, забагато б тоді довелося пояснювати.

«Наконец-то этот трутень подставил плечо бабе. Правда, старой и мёртвой», — шепотіла Зойка. Славик скидався на людину, котра не розуміє, як і навіщо вона тут опинилася, утім, Славик часто мав подібний вираз обличчя. Мое ж ти курчатко!

Зойка стояла поруч зі мною, їй було надто нудно сидіти вдома, тому зі словами «шо-то я засиделася» вона почала лапала на цвинтар. «Когда хоронят какую-то старуху, на ещё каких-то старух не обращают внимание. Может, я по

пути к своей могилке — зашла, дай, думаю, посмотрю, а шо там и как там оно у людей». Зойку цікавив батюшка, котрий відспівував покійницю. Вона його уважно розглядала й усміхалася. «Ты глянь, какой красивый. Румяный да гладкий, как Масленица. На боярыню похож. Мне такого тоже пригласи, запиши, как его звать и с какого он прихода. Ещё и голос приятный».

Я сказала, що хочу швидко піти, нервуюся, не варто старим так зблизька дивитися на те, чим традиційно завершується старість. «Избалованная ты, смерти не нюхала. Это я тебя уберегла от разных дедов развратных. Не то пошла бы ты по рукам, как брехня селом, а потом по кладбищам, мужики — слабачьё, не успеваешь наораться на них, как раз и померли. Каждый год ходила бы хоронить: то одного, то другого. Гробовщики б на тя смотрели и переговаривались: гля, откудава мы её знаем, закапывали или выкапывали?» — Було ясно, що Зойка знудилася. Я гмикнула й потерлася об рукав її старенького пальта. «Если бы ты, сучка, об него не тёрлась, меня б в нём, как в новом, могли схоронить!»

Славік сказав, що на поминки не залишиться, бо поспішає. Зойка фиркнула й мовила, що також не залишиться, бо терпіти не може солодкий рис, та й борщ завжди подають рідкий, і котлети — хлібні. Не знала, що вона така обізнана в поминальних меню.

Я вже звикла до того, що зі мною мало хто рахується, тому попросила Славіка, щоб той супроводив Зойку додому. «Я тьоті Зої таксі викличу, я не додому», — буркотнув він і почав тикатися у свій мобільний, викликати машину. Зойка підвела брови. «Шо, даже пожрать не забежит? Ёп-папало-ногу! У него появилась новая баба, помяни

моє слово, Варка. Всє, пришла нам пора — мучиться. Шо за жизнь? И не канонизируют же, суки, за эти мучения». Славик беззахисно усміхнувся і сказав, що машина буде на центральному вході за п'ятнадцять хвилин. «Машина, может, и будет, а я что, пятерых покойников запрягать должна, щоб успеть? Бестолочь ты тыквенная». Зойка зітхнула, поправила хустку, пнула мене кулаком — попросалася, та й попленталася на вихід. Котлети дійсно були неймовірно жакливими.

* * *

Ось так ти це й розумієш, нове і невідворотне про себе, коли перетворюєшся на ревниву дружину, яка нишпорить кишенями та оглядає комірці сорочок зрадливого чоловіка. Такою ти ніколи не була, та й чоловік твій колись зрадив не тебе — він не розмінювався на малі форми, — а Батьківщину, що також нишпорила його кишенями, шурхотіла знайденими папірцями, підслуховувала й винюхувала, щоб упіймати на гарячому або тепленькому та заслати грішника до Сибіру. Таких несподіванок я не очікувала від звичайного інженера, із котрим побралася. У моєму хибному, як виявилось, уявленні зрада Батьківщини більш пасувала військовим. Однак доля вберегла мене від шлюбу з військовим, але от мого чоловіка від зради Батьківщини — ні. Утім, час після війни був майже військовим, тому всі ми могли вважатися армійцями.

Я вирушила за ним до Сибіру, не думаю, що через велике кохання (чим ми тоді вимірювали велич любові — трагедіями російських та американських прозаїків?), мені просто хотілося, щоб у нас були діти, і там у мене народилася Наталя, там помер мій чоловік. Додому, у Київ, я по-

верталася з довідкою про його посмертну реабілітацію та з двома істотами жіночої статі: донькою і подругою Зоєю.

У Зойки була анемія та астма, чоловік її давно подався шукати кращого життя у Таджикистан, де пахне динями, знайшов чи ні — невідомо, але до Зойки не повернувся. Зойка динями не пахла. У Києві вона підхопила алергію на молоде листя тополі, матюкалася, однак казала: «Твою мать, таки нигде життя нет. Но тут хоть земля жопу греет». У Сибіру вона кілька разів хворіла на цистит, тому не могла мати дітей. Утім, її це наче не обтяжувало. Якби ми із Зойкою були одружені — давно б відсвяткували золоте весілля. Попри мою м'якотілість та її агресивність.

Моя мама, котру я пам'ятаю дуже погано, залишила мені у спадок фразу: «Вихованість рятує бідних людей від ганьби». Я завжди намагалася чинити правильно, бути стриманою та вихованою. Довго залишалася бідною, але й не ганьбилася, думаю, що мати була мною задоволена. Правда, слово «ганьба» у мене досі асоціюється із втратою цноти поза шлюбом та шиплячими сусідами за зігнутою спиною — не більше. Моя фантазія — бідна, стримана та вихована, майже як я сама. На відміну від Зойчиної, та починала шпигати людство, як тільки прокидалася. «Если вы думаете, что то, что вы мне подсовываете, это — курица, то подсовывайте лучше себя, у вас такие же мозги и шкура в жутких цыпках».

Зойка ходила на мітинги не заради ідеології або грошей (хоча все, що їй належало, забирала), вона ходила туди, бо там можна було скільки завгодно дерти горлянку.

Зараз мені вісімдесят п'ять, мій терапевт каже: «Ваш вік небезпечний для кісток». Лікар дуже оптимістично сприймає мій вік, якби я була менш стриманою — поді-

лилася б із ним, як важко себе відірвати від землі, як може ні сіло ні впало заболіти будь-який орган, як з'являються зайві кістки, хрящі, зморшки, складки, кілограми, а тисковимірювач займає почесне місце на тумбочці. Взагалі, ти наближаєш до себе всі предмети та людей, котрі можуть тобі знадобитися, обкладаєшся ними. А деякі предмети та люди починають заважати та непокоїти — до сліз.

Так я дійшла до того, що нишпорю по кишенях піджака свого онука Славіка. Він учора прибіг додому, навіть не зазирнув до моєї кімнати, хутко перевдягнувся та втік. Певно, до жінки. Знову до якоїсь чужої жінки. На піджаку я знайшла кілька сивих коротких волосин. Не його. Він шатен із довгуватим волоссям, це така тепер офісна мода.

Коротке сивувате волосся, як кажуть, — сіль із перцем. І трохи наче підфарбоване. Перша думка — він зв'язався зі старою короткостриженою бабою. На те мені кілька разів натякала Зойка, залякувала, що це ось-ось має статися. І незабаром Славік приведе нову бабу до хати. За своєю постійною схемою — кілька ночей у неї вдома, іноді готелі або виїзд за місто, аж потім він запрошує пожити разом. До нас. Його нова стара баба терпіти не стане всю цю романтизацію, не буде сприймати самого Славіка та його життя такими, як вони є. Мабуть, їй уже кортить зайнятися ремонтом, а я не люблю, коли хтось вносить зміни, незабаром у мене буде головна зміна мого життя — смерть, це достатній аргумент, щоб не терпіти нові шпалери, меблі, унітаз чи ще щось. Наприклад, нову стару бабу. Славік до хати натягав достатньо матеріальних доказів своєї успішності, мужності та технічного прогресу.

А може, ця баба (чого у неї таке коротке волосся? Чого вона не фарбується? Зараз фарбуються всі, навіть Зойка)

хворіє на рак? Доведеться тоді віддати їй свою кімнату. Я старіша, але нічого, адже так у мене не болить. Почнуть тиснути мені на совість, щоб я дозволила жінці провести свої останні дні у комфорті з коханим чоловіком. Хоча ні, не думаю, немає підстав підозрювати у Славіка запаси альтруїзму та добра. Його потягнуло до зрілості, усе інше він перепробував за свої тридцять чотири роки холостякування.

Зойка завжди говорила: «Вы с Наташкой зацеловываете вашего Славика в попу. Вот увидишь, насрёт он тебе в душу, Варка, насрёт! И полетит твоя засранная душа к Богу, и опозоришься ты там, тьфу!»

Стосовно зацілованості Славіка Наталею Зоя грішила проти істини, бо чудово знала мою доньку. Наталя не була прибічником поцілунків. «Навіщо розводити це мокротиння?» Славіка вона не цілувала навіть у маківку, уже не кажучи про попу. Взагалі, донька згадувала про його існування, коли профспілка Міністерства закордонних справ, де вона служила, а раніше — завгосп Експериментального бюро, видавали запрошення на ялинку, до театру ляльок, у цирк. Завжди одне. Завдяки цьому Наталя могла бути впевнена, що дитина в неї є, у кількості — одна штука. Коли запрошення припинили заносити в кабінет, Наталя помітила: синок — подорослішав. Свого чоловіка вона вигнала через півроку після народження Славіка, певно, не хотіла й далі «розводити мокротиння». Сама вона висловлювалася щодо цього так: «Хіба це чоловік? Додому приносить тільки смохід цигарок. Навіть трипера жодного разу не приніс».

Звичайно, я компенсувала Славіку прохолодне ставлення матері. Можливо, й залюблювала його, а кого мені було любити? Наталя не терпіла моєї ніжності (її відверто вернуло від проявів людяності та тепла). Чоловіка у мене

Зміст

Нова стара баба.....	7
Забавки з плоті та крові.....	135

Літературно-художнє видання

ДЕНИСЕНКО Лариса
Нова стара баба

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *К. В. Шаповалова*
Відповідальний за випуск *Т. М. Куксова*
Редактор *Г. В. Доніна*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *І. М. Хижняк*

Підписано до друку 25.10.2013. Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 14,28. Наклад 4000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: corp@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
у друкарні «Фактор-Друк»
61030, м. Харків, вул. Саратовська, 51
Тел.: + 3 8 057 717 53 57

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб “Клуб Сімейного
Дозвілля”»

61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київська філія

04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55

ЗАПОРІЖЖЯ

ФОП Савчук Ю. Д.

69057, м. Запоріжжя, вул. Новобудов, 3
Тел.: +38 (050) 347-05-68
e-mail: vega_center@i.ua

ДОНЕЦЬК

ТОВ «ВКФ “Універсальний бізнес”»

83096, м. Донецьк, вул. Кулибишева, 131-Г
Тел.: +38 (062) 345-63-08
+38 (062) 348-37-92
+38 (062) 348-37-86
e-mail: ksd@kredo.net.ua

Одеська філія

65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88

e-mail: support@bookclub.ua

Інтернет-магазин: www.bookclub.ua

«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Денисенко Л.

ДЗЗ Нова стара баба / Лариса Денисенко. Нова стара баба ;
Забавки з плоті та крові : повісті ; передм. Т. Трофименко. —
Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2013. —
272 с. : іл.

ISBN 978-966-14-6304-1

«Нова стара баба» — кумедна, добра і світла оповідь про життя душевної Варвари та її шепотної подружки Зойки, яким уже стільки років, «що в те неможливо повірити навіть тоді, коли роздивляєш себе в люстро». Жінки намагаються з'ясувати, хто ж та «нова стара баба», яка з'явилася на горизонті Варвариного онука Славіка й турбує «малюка».

«Забавки з плоті та крові» — феєрична повість-карнавал з обов'язковим хепі-ендом. Дивакуватий Ерік, який видає себе за Еріку, тобто перевдягається в жіноче вбрання, і сліпа дівчина Міра — що вийде із зустрічі таких різних людей, які майже стали... подругами?

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР

ВІД ВОЛОДАРКИ ГРАН-ПРІ КОНКУРСУ «КОРОНАЦІЯ СЛОВА»!

Збірка оповідань, що дозволять по-іншому поглянути на ваш вік!

Люди люблять прив'язуватися до інших людей та речей. Але понад усе люди люблять прив'язуватися до часу та віку. Усім нам хочеться, щоб наші історії закінчувалися щасливо та розпочиналися інші.

Саме про стосунки з часом та віком ідеться в цій збірці, котра містить легкі й іронічні оповідання та комедійну драму «24:33:42».

Коли минулому потрібен адвокат...

Дивна та захоплива історія молодої німкені Марти, яка вважала свого діда загиблим смертю хоробрих в Україні під час Другої світової війни. А насправді старий доживав свій вік у божевільні, і його смерть таки перевернула життя допитливої онуки догори дригом.

Марта так пишалася своїм корінням, а отримала діда-нациста, якого понад 60 років ховали від рідні, аж доки не поховали зовсім. Дівчина вирішує, що її минулому потрібен адвокат, і вирушає збирати докази маршрутом Берлін—Житомир. Хай там що вона шукатиме у відлунні подій Другої світової війни, знайде вона ключик до дверей власного майбутнього.

